

Posudek vedoucího diplomové práce

Diplomant: Barbora Marusičová

Téma a rozsah práce: Mezinárodněprávní ochrana moří před znečišťováním z plavidel
Předložená diplomová práce má celkem 72 stran, z toho cca 55 stran čistého textu. Kromě úvodu a závěru je výklad rozdělen do pěti částí. První část, nazvaná „Věcná kapitola“, se ve stručnosti zabývá věcnými východisky tématu a vývojem právní úpravy, druhá část se věnuje obecné právní úpravě, konkrétně Úmluvě OSN o mořském právu (UNCLOS) a Mezinárodní námořní organizaci (IMO). Další dvě části jsou věnovány provoznímu znečišťování a znečištění v důsledku havárií a pátá část přibližuje Program UNEP pro regionální moře a jeho relevanci pro ochranu moří před znečišťováním z plavidel. Práci doplňují seznamy použitých zdrojů a zkratk, obrazová příloha a povinné součásti (cizojazyčné shrnutí, abstrakty, klíčová slova).

Datum odevzdání práce: 18. května 2015

Aktuálnost (novost) tématu: Problematiku ochrany moří před znečišťováním z plavidel nelze označit za novou ve smyslu její dřívější neexistence. Naopak se jedná o téma diskutované (a více či méně úspěšně řešené) na mezinárodní úrovni a národní úrovni přímořských států již několik desítek let. Novost však lze bezpochyby spatřovat ve zpracování tématu formou diplomové práce na Právnické fakultě UK; z důvodu geografické polohy České republiky se „mořským“ tématům věnují studenti (stejně jako odborná literatura) jen ojediněle. Některé dílčí aspekty tématu jsou vysoce aktuální (například ochrana arktické oblasti v souvislosti s předpokládaným nárůstem lodní dopravy v důsledku klimatických změn a zmenšující se rozlohy arktického mořského ledu), autorka se jimi však podrobněji nezabývá.

Náročnost tématu: Zvolené téma je poměrně široké: relevantní prameny mezinárodního práva se počítají v desítkách a v mnoha případech se vyznačují značnou délkou a technickou povahou. Jak již bylo výše naznačeno, k tématu navíc prakticky neexistuje česká odborná právní literatura a zahraniční zdroje nejsou snadno dostupné. Téma jako takové tedy považuji za náročné, je však třeba říci, že si autorka jeho zpracování do značné míry zjednodušuje volbou primárně deskriptivního přístupu.

Hodnocení práce: Práci celkově hodnotím jako průměrnou; autorka v ní sice prokazuje svou dovednost práce s prameny a schopnost kritického právního myšlení, zároveň je ale z práce zřejmá její neochota zabývat se problematikou do hloubky (o čemž ostatně svědčí již samotný rozsah práce). Práce přináší srozumitelný a relativně ucelený přehled právní úpravy ochrany moří před znečišťováním z plavidel, rezignuje však na její kritickou analýzu. Z hlediska formálního nemám k práci závažnější připomínky: je psána srozumitelným stylem, prakticky se v ní neobjevují pravopisné chyby a překlepy, grafická úprava je standardní (upozorňuji pouze na absenci zarovnání do bloku na str. 32 a u poznámek pod čarou). Autorka svědomitě a formálně bezchybně odkazuje na použité zdroje, drobnou připomínku směřuji ke zbytečnému uvádění celých odkazů v případě opakovaných citací týchž zdrojů, zejména následují-li bezprostředně po sobě (např. str. 29, 31 či 34). Struktura práce je logická, nepřesný je pouze název první části („Věcná kapitola“), jejíž podstatná část je věnována vývoji právní úpravy. Z hlediska obsahového je největší slabinou práce již zmíněná popisnost. V práci se až na výjimky neobjevují obsahové chyby, způsob výkladu by se však spíše hodil pro učebnici než pro vědeckou práci. Autorka přehledným (byť místy – jako například u tzv. regionálních moří – dosti povrchním) způsobem popisuje a vysvětluje

relevantní právní úpravu, problematické aspekty však zmiňuje pouze okrajově, aniž by se pokusila o jejich hlubší rozbor a návrh možných řešení. Přitom je zřejmé, že autorka by takového hlubšího rozboru byla schopna: s relevantními právními texty (jejichž naprostá většina není k dispozici v češtině) pracuje velmi dobře, dokáže vystihnout podstatné prvky právní úpravy a přenést je do textu práce. Na řadu problematických míst správně poukazuje. Je proto škoda, že při zpracování tématu zůstala na půli cesty. Z dílčích pochybení upozorňuji na dvě nepřesnosti v části věnované regionálním mořím: není přesné tvrdit, že Helsinská úmluva pro Baltské moře a Úmluva OSPAR pro severovýchodní Atlantik byly přijaty „v rámci Programu pro regionální moře“ (str. 52), a není pravda, že v regionu Kaspického moře byly doposud schváleny pouze nezávazné dokumenty (str. 55), regionální úmluva byla přijata již v roce 2003 a v letech 2011-2014 byla doplněna třemi protokoly.

Doporučení k obhajobě a návrh klasifikace: Konstatuji, že předložená práce splňuje požadavky kladené na diplomové práce na Právnické fakultě UK, a s ohledem na obtížnost tématu ji i přes výše uvedené připomínky doporučuji k ústní obhajobě s navrženým klasifikačním stupněm **velmi dobře**.

Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě: V rámci obhajoby bych autorku požádala o vyjádření k následujícím tématům:

1. Na str. 19-20 autorka zmiňuje čl. 218 UNCLOS, podle něhož je stát přístavu oprávněn provést vyšetřování a zahájit řízení proti plavidlu nacházejícímu se dobrovolně v jeho přístavu, pokud toto plavidlo vypustilo znečišťující látky za hranicemi vnitřních vod, teritoriálních vod nebo výlučné ekonomické zóny daného státu. Na str. 30-31 potom rozebírá čl. 6 MARPOL, podle něhož je stát přístavu oprávněn podrobit cizí plavidlo prohlídce, zda nevypustilo znečišťující látky, a zjistí-li, že došlo k porušení MARPOL, je povinen zaslat zprávu správnímu orgánu státu vlajky, který je povinen danou záležitost vyšetřit, případně zahájit správní řízení. Jaký je vztah mezi těmito dvěma úpravami?
2. Na str. 43 autorka uvádí, že „[p]okud je oblast označena jako PSSA, lodě mohou být přesměrovány po jiných trasách“. Znamená to, že úprava PSSA přijatá na půdě IMO deroguje pravidla týkající se plavby zakotvená v UNCLOS?

V Praze dne 13. června 2015

.....
JUDr. Karolina Žáková, Ph.D.
vedoucí diplomové práce